

Forord

Dette er NyS nummer 40. Det udkommer i 2011. NyS nummer 1 udkom i 1970, så det er helt fair at sige at NyS har 40 års fødselsdag – eller jubilæum ligefrem. Det er et rundt tal og som sådan et der har genereret mange idiomer, i hvert fald når det gælder menneskers alder. De er generelt lidt platte, og de handler generelt om nedgang og fysisk forfald, så der er ikke megen pointe i at bringe eksempler på dem her; de har intet med NyS at gøre, tidsskriftet lever fint og lige så sundt og godt som altid. Så vi vil afholde os fra at komme med eksempler.

Vi vil i samme ånd stort set undlade at gøre status, hvad runde fødselsdage jo ellers tit gøres til anledning til. Vi synes at tidsskriftet har afspejlet og afspejler hvad der sker i de sproglige miljøer – og det er det. Heldigvis er der sket og sker der meget, men at påpege det er ikke specielt at gøre status over NyS, det er at påpege at de sproglige miljøer er livskraftige og udvikler sig. Det er vi selvfølgelig glade for, og vi føler da at NyS har sin aktie i det. Tidsskriftet har gennem tiden spillet en rolle i introduktionen af nye discipliner og videreudviklingen af eksisterende. I flæng kan nævnes talehandlingsteori, sociolingvistik, pragmatik og dansk funktionel grammatik som eksempler på discipliner hvor forskningshistorien ikke kan skrives uden reference til diverse numre af NyS.

Men helt uden markering bliver det nærværende nummer alligevel ikke. Tilfældighederne har spillet redaktionen det behagelige puds at Niels Erik Wille har indleveret en artikel. Niels Erik var hovedredaktør på NyS da tidsskriftet begyndte, så her mødes nogle linjer på en efter vores mening meget fin og passende måde.

Numerologer er vi ikke, og vi bliver det næppe heller, så lad os komme til sagen. NyS 40 indeholder de følgende artikler.

Niels Erik Wille skriver i *Dersom Du, min Læser! ... Om sproghandlinger i fiktionsfortællinger – en sprogfilosofisk udfordring* om et klassisk emne inden for talehandlingsteori: illokution i fiktion. Niels Erik præsenterer og diskuterer en ny løsning: intentionale objekter. Ved at referere til

sådanne kan forfattere producere illokutionær kraft uden at hæfte i bogstavelig forstand for realiteten af det univers der refereres ind i. Det virker selv om det ikke er virkelighed – det er paradokset der forklares.

Thomas Hestbæk præsenterer i *Hvorfor Hallidays beskrivelse af ytringsfunktioner må afvises* en kritisk nærlæsning af og kildegennemgang vedrørende aspekter af Hallidays funktionelle grammatik. Hestbæk fokuserer på det basale skel mellem information og ting- og serviceydelser, som er Hallidays semantiske alibi for at skelne mellem deklarativ, interrogativ og imperativ. Skellet afvises, og det er et potentielt grundskud for grammatikken.

Anne Kjærgaard skriver i *Nytter det? – Om de tekstlige effekter af sprogpoltiske projekter i offentlige institutioner* om projekter gennemført i Danmarks Domstole og Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning. Artiklen redegør for de sprogpoltiske projekters tekstlige effekter og diskuterer metode for undersøgelse og måling af sådanne effekter. Artiklen er således et bidrag til forskningen i sproglig rådgivning i organisationer.

Gitte Rasmussen skriver i *“Du er syg i hovedet” – når interaktionelle handlinger lukker og udelukker* om nogle bestemte frekvente vendinger i ungt talesprog ud fra et konversationsanalytisk og etnometodologisk ståsted. Det drejer sig om hvordan *Du er syg i hovedet* og lignende fungerer som lukninger af samtale om et emne.

Inge Lise Pedersen leverer nummerets anmeldelse. Og hvem kan bedre end en tidligere næstformand for Dansk Sprognævn anmelde Henrik Galberg Jacobsens disputats: *Ret og Skrift. Officiel dansk retskrivning 1739-2005*.

Redaktionen ønsker som altid god læselyst!